

Na úvod

Médiá a vzdelávanie sa stali neoddeliteľnými fenoménmi spoločenského pohybu a predpokladom rozvoja kultúry vôbec. Tento jav čoraz intenzívnejšie púta pozornosť bádateľov, umelcov, pedagógov. Všímajú si najmä zmeny v zaobchádzaní s kultúrnymi hodnotami, dôsledky globalizačných procesov na kultúru, vzdelávanie, študijné odbory, programy, ale aj význam informácií a vedeckého poznania.

Hudba sa v tomto procese stala ideálnym médiom, nakoľko v spomenutom reťazci dokáže pôsobiť ako autonómny fenomén aj bez jediného slova. Okrem iného, je schopná kooperovať takmer so všetkými mimohudobnými umeleckými žánrami a formami na masmediálnej scéne. Riešenie týchto a podobných otázok bolo v dlhodobom programe českých a slovenských hudobných pracovníkov (1986 – 1995) v rámci nitrianskych a brnianskych konferencií. Uvedenými otázkami sa mala zaoberať konferencia v roku 1991 (*vid'.In.: Musica viva in schola VIII, Brno 1987, s. 27*).

Organizátori si uvedené súvislosti uvedomovali aj v spojitosti s uskutočňovanom reformou (v *sedemdesiatych rokoch*) činnostného konceptu (zo *šesťdesiatych rokov*) v susedných štátoch, najmä v Nemecku, v Rakúsku a v Poľsku, ktorú reálne začali uskutočňovať od začiatku osemdesiatych rokov. Do popredia sa dostali otázky masového sprístupňovanie hodnôt hudobnej kultúry, ktoré zreteľne začali ovplyvňovať situáciu v oblasti jej výroby, konzumu umenia, ako i hudobného vzdelávania. Na stratu jedinečnosti umeleckého diela upozornil v roku 1936 sociológ umenia Walter Benjamin, ďalej na vznikajúce problémové okruhy upriamil pozornosť napríklad Leo Kestenberg v roku 1953 vo svojom historicko-komparatívnom príspevku „Hudobná výchova v Európe“, ktorý napísal pre Bruselský kongres o hudobnej výchovy atď. Masmediálna problematika teda nebola náhodne zaradená do

programu nitrianskych a brnianskych podujatí. Spoločné úsilie českých a slovenských pedagógov bolo však niekoľko hodín pred 17. novembrom 1989 v Bratislave paradoxne zabrzdené, čo neumožnilo riešiť v roku 1990 ani problematiku umeleckého a umelecko - pedagogického školstva. Až po 16 - tich rokoch sme sa dokázali vrátiť k problematike v súvisiacej s riešením výskumnej úlohy „*Mediálne a komunikačné interpretácie hudby*“, ktorá nás za ten čas obalila do svojej neviditeľnej pavučiny.

V dňoch 6. a 7. 11. 2007 sa koncertná a výstavná sieň Synagógy v Nitre stala miestom rokovania českých, slovenských a poľských muzikológov, pedagógov na tému „*Mediálne a komunikačné aspekty hudby*“. Hlavným organizátorom bola UKF v Nitre. Spoluorganizátormi vedeckého podujatia boli Ústav hudobnej vedy FF MU v Brne, Katedra hudobnej vedy FF PU v Olomouci, Katedra hudobnej výchovy PF UJPŠ v Ústi nad Labem, Katedra teórie hudby HaTF VŠMU v Bratislave, Hudobné centrum v Bratislave, Mesto Nitra. Záštitu nad konferenciou prebral primátor mesta Nitry doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc., a rektor UKF v Nitre prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.

Na vedeckom podujatí bolo prednesených 25 referátov. Prednášajúci zamerali svoje vystúpenia na nasledujúce tematické okruhy:

Hudobná kultúra — médiá — spoločnosť: premeny vzájomných vzťahov.

Hudba a médiá z dramaturgického a výchovno-vzdelávacieho hľadiska.

Masová kultúra a jej sociologické, ekonomické, ideologické, estetické aspekty vo vzťahu k súčasnej mládeži.

Na konferencii bola zdôrazňovaná skutočnosť, že téma konferencie je v dnešnej dobe v podstate už platformou nastupujúcej vedeckej generácie, ktorá si význam spomenutých fenoménov intenzívnejšie uvedomuje pre svoje bádateľské

aktivity a úlohou vysokoškolských učiteľov je zachytiť a ponúknuť pozitívne riešenia. Organizátori medzinárodnej vedeckej konferencií predpokladajú, že predkladané texty poslúžia nielen ako študijný materiál pre jednotlivé študijné špecializácie realizované na fakultách, ale stanú sa i vhodným, inšpiračným materiálom pre nové aktivity, ako i pre tvorbu nových, užitočných výskumných programov.

Jozef Vereš

Foreword

Media and education have become inseparable phenomenon of social movements and assumptions for cultural development at all. Herein phenomenon attracts attention of scientists, artists, and teachers intensively. They observe mainly changes when dealing with cultural values, consequences of global processes reflected in culture, education, fields of study, programs, the meaning of information and scientific cognition as well.

Music in herein process became an ideal media, since in the mentioned chain it acts as autonomous phenomenon with no need for verbal explanation. Apart from different aspects, it is able to cooperate almost with all extra-musical art genres and forms on mass media scene. Solution of these and similar questions was implemented in long-term program of Czech and Slovak music masters (1986 – 1995) in Nitra and Brno conferences. Such questions should have been discussed on the conference in 1991 (*see In.: Musica viva in schola VIII, Brno 1987, p. 27*).

Organizers realized listed relations also in connection to reform implementation (*in 70's*) operational concept (*from 60's*) in neighboring countries, mainly in Germany, Austria, and Poland which was actually performed at the beginning of 80's. Issues due to mass accessing of values of music culture, that evidently start influencing the situation within its production, consummation of art and music art, got spotlighted. Walter Benjamin, art sociologist, noticed the loss of masterpiece uniqueness in 1936, and Leo Kestenbergl pointed out emergent problematic fields in his historic-comparative essay „Music education in Europe“in 1953, that was written for Brussels congress on music education etc. Therefore, mass media issue was intentionally implemented into the Schedule of events in

Nitra. Common effort of Czech and Slovak pedagogues, however, was paradoxically obstructed a few hours before November 17th, 1989 in Bratislava, and thus restrained solving of issue dealing with art and art-pedagogical education system in 1990. Only after 16 years we managed to get back to the topic solving scientific task „*Media and communication interpretations of music*“, which has covered us into invisible web at the time given.

On 6th and 7th November, 2007 concert and exhibition hall in Synagogue in Nitra became the place of negotiation of Czech, Slovak and Polish musicologists, pedagogues on topic „*Media and communication aspects of music*“. UKF in Nitra was the main organizer. Institute of music science FF MU in Brno, Department of music science FF PU in Olomouc, Department of music education PF UJPŠ in Ústi nad Labem, Department of music theory HaTF VŠMU in Bratislava, Music center in Bratislava, Town Nitra were co-organizers of herein event. Patronage of the conference was taken over my mayor of town Nitra doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc., and rector of UKF in Nitra prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.

On the scientific event 25 reports were presented. Lecturer focused presentation on following thematic fields:

Music culture-media-society: modification of mutual relations.

Music and media from dramaturgic and educational perspective.

Mass culture and its sociological, economical, ideological, esthetical aspects in relation to current young people.

Conference emphasized the fact, that the topic of herein event is nowadays already a platform for rising scientific generation, which realizes the meaning of mentioned phenomenon in higher intensity and the task of university teachers is to record and propose positive solutions. Organizers of international scientific conference assume that submitted texts serve as study material for individual study specializations

performed at faculties, but also become suitable, inspiring material for new activities, as well as for elaboration of new, useful scientific programs.

Jozef Vereš